

Svar

dómsmálaráðherra við fyrirspurn frá Ólafi Ísleifssyni um nauðungarsölur og gjaldþrotaskipti.

Ráðuneytið óskaði eftir upplýsingum frá sýslumönnum og dómstólasýslunni til að svara fyrirspurninni.

1. *Hversu margar fasteignir einstaklinga voru seldar nauðungarsölu árin 2008–2017? Svar óskast sundurliðað eftir árum, mánuðum, embættum og umdæmum sýslumanna.*
Vísað er til fylgiskjals I í svari þessu.
2. *Hversu mörg fjárnám voru gerð hjá einstaklingum árin 2008–2017 og hversu mörg þeirra reyndust árangurslaus? Svar óskast sundurliðað eftir árum, mánuðum, embættum og umdæmum sýslumanna.*
Vísað er til fylgiskjals II í svari þessu.
3. *Bú hversu margra einstaklinga voru tekin til gjaldþrotaskipta árin 2008–2017 og í hversu mörgum þeirra tilfella var fasteign í eigu skuldara seld eða ráðstafað til kröfuhafa? Svar óskast sundurliðað eftir árum, mánuðum, dómstólum og umdæmum þeirra.*

	HDR	HDRN	HDVL	HDVF	HDNV	HDNE	HDA	HDS
2008	92	53	13	9	0	14	11	9
2009	42	22	4	2	3	8	5	27
2010	36	58	5	6	0	5	4	25
2011	83	43	2	7	1	1	5	43
2012	100	100	6	4	2	3	11	65
2013	160	120	14	4	5	15	6	44
2014	192	230	27	4	2	16	11	58
2015	210	166	19	6	2	15	10	28
2016	176	141	15	8	4	11	8	27
2017	134	109	8	8	2	7	5	17

4. *Hversu margir einstaklingar leituðu nauðasamninga án undanfarandi gjaldþrotaskipta árin 2008–2017, í hversu mörgum þeirra tilfella var nauðasamningur staðfestur og í hversu mörgum þeirra tilfella var fasteign í eigu skuldara seld eða ráðstafað til kröfuhafa á grundvelli nauðasamnings, sundurliðað eftir árum, mánuðum, dómstólum og umdæmum þeirra?*
5. *Hversu margir einstaklingar leituðu nauðasamninga til greiðsluáðlögunar árin 2008–2017, í hversu mörgum þeirra tilfella var slíkur samningur staðfestur og í hversu mörgum þeirra tilfella var fasteign í eigu skuldara seld eða ráðstafað til kröfuhafa á grundvelli nauðasamnings til greiðsluáðlögunar? Svar óskast sundurliðað eftir árum, mánuðum, dómstólum og umdæmum þeirra.*

Ekki reyndist unnt að fá umbeðnar upplýsingar frá dómstólasýslunni.

6. *Hefur lögmæti málsmeðferðar í nauðungarsölumálum og lánaskilmála sem veita heimild til beinnar aðfarar eða nauðungarsölu án undangengins dóms verið rannsakað eða kannað með hliðsjón af tilskipun 93/13/EBE um óréttmæta skilmála í neytendasamningum og mannréttindasáttmála Evrópu? Ef ekki, telur ráðherra koma til greina að endurskoða lög um aðför og nauðungarsölu með hliðsjón af ákvæðum sáttmálans, tilskipunarinnar og dómafrankvæmd Evrópudómstólsins?*

Í lögum um nauðungarsölu er kveðið á um í hvaða tilvikum krefjast megi nauðungarsölu. Eitt af tilvikunum er þegar tekið er fram í þinglýstum samningi um veðrétt í eign fyrir tiltekinni peningakröfu að krefjast megi nauðungarsölu án undangengins dóms eða aðfarar. Ekki er í lögnum kveðið á um hvernig samningsskilmálar skulu gerðir úr garði. Kveðið er á um slíkt í samningalögum sem ekki eru á forræði dómsmálaráðuneytisins.

Dómar hafa fallið í fjölmörgum málum á undanförunum árum þar sem reynir á túlkun á lögum um nauðungarsölu og lögum um neytendalán. Þá hefur dómstóll Evrópusambandsins fjallað um tilskipun 93/13/EBE um óréttmæta skilmála í neytendasamningum í mörgum dómúrlausnum sínum. Hér ber því að hafa það í huga að telji gerðarþolar á sér brotið eiga þeir möguleika á því að leita úrlausnar dómstóla og eftir atvikum vísa ágreiningi um efni EES-reglna til stjórnvalda, dómstóla eða Eftirlitsstofnunar EFTA. Fyrirliggjandi upplýsingar um réttarfrankvæmd, innlenda og evrópska, hafa ekki verið taldar gefa tilefni til slíkrar endurskoðunar á lögum um nauðungarsölu eða aðfararlögum vegna tilvitnaðrar tilskipunar sem fjallar um óréttmæta samningsskilmála né heldur hafa ákvæði mannréttindasáttmála Evrópu kallað á breytingu á lögnum.

Fylgiskjal I.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Sýslumaðurinn á Austurlandi	41	75	49	159	66	23	81	32	82	13	6	627
Einstaklingar	26	62	25	112	47	17	69	19	61	11	6	455
Eskifjörður	19	30	15	76	39	11	46	10	47			293
Seyðisfjörður	7	32	10	36	8	6	23	9	14	10	6	161
Lögaðilar	15	13	24	47	19	6	12	13	21	2	1	172
Eskifjörður	11	10	11	15	17	3	9	8	15			99
Seyðisfjörður	4	3	13	32	2	3	3	5	6	1		72
										1		1
Sýslumaðurinn á höfuðborgarsvæðinu	103	185	296	754	663	658	624	207	301	316	87	4194
Einstaklingar	92	176	296	754	663	658	624	207	301	316	87	4174
Hlíðasmári 1										3	40	43
Kópavogur	31	74	142	373	311	235	277	114	114	87	14	1772
Reykjavík	61	102	154	381	352	423	347	93	187	224	33	2357
Lögaðilar	11	9								2		2
Reykjavík	11	9										20
												20
Sýslumaðurinn á Norðurlandi eystra	31	29	105	87	124	169	92	53	58	54	22	824
Einstaklingar	22	17	81	66	101	139	78	43	47	50	22	666
Akureyni	20	14	73	55	88	126	58	33	30	37	22	556
Húsavík	1	3	5	6	9	7	13	6	9			59
Siglufjörður	1		3	5	4	6	7	4	8	1		39

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Lögaðilar	4	6	22	20	14	12	18	7	11	6		120
Akranes		3	22	20	14	12	18	7	11	6		113
Borgarnes	2	2										4
Búðardalur		1										1
Stykkis- hólmur	2											2
Sýslumaðurinn í Vestmannaeyjum	9	5	6	12	6	8	10	3	5	10	5	79
Einastaklingar	9	4	4	6	4	5	8	2	3	8	5	58
Vestmanna- eyjar	9	4	4	6	4	5	8	2	3	7	5	57
Lögaðilar		1	2	6	2	3	2	1	2	2	1	1
Vestmanna- eyjar		1	2	6	2	3	2	1	2	2	2	21
Samtals	350	625	935	1805	1483	1415	1543	663	761	577	228	10385

Fylgiskjal II.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Einstaklingar	15224	16133	15405	19189	13654	14806	16504	13305	14069	13309	151598
Árangurslaust	9041	10309	11730	16378	11010	12091	13286	11052	11475	10567	116939
Sýslumaðurinn á Austurlandi	125	963	268	270	167	207	161	232	209	217	2819
Egilsstaðir									32	44	76
Eskifjörður	55	512	182	188	81	125	98	17	96	80	1434
Seyðisfjörður	70	451	86	82	86	82	63	215	81	93	1309
Sýslumaðurinn á höfuðborgarsvæðinu	6661	6547	6908	12124	7567	8448	9745	7917	7835	7603	81355
Hafnarfjörður	1164	1381	1492	1540	1349	1337	1245	163	1		9672
Hlíðasmári I								4	346	7521	7871
Kópavogur	684	952	1577	1082	1087	1132	1142	144	2154	61	10015
Reykjavík	4813	4214	3839	9502	5131	5979	7358	7606	5334	21	53797
Sýslumaðurinn á Norðurlandi eystra	319	373	747	512	466	560	558	624	867	543	5569
Akureyri	265	280	631	411	382	441	434	587	866	541	4838
Húsavík	44	74	72	56	54	70	87	29	1	2	489
Siglufjörður	10	19	44	45	30	49	37	8			242
Sýslumaðurinn á Norðurlandi vestra	112	104	112	139	140	107	103	121	87	83	1108
Blönduós	78	69	53	52	73	41	58	66	47	40	577
Sauðárkrúkur	34	35	59	87	67	66	45	55	40	43	531

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Sýslumaðurinn á	480	639	1085	836	813	729	667	560	655	595	7059
Suðurlandi											
Hvolsvöllur	44	83	107	92	96	95	107	15			639
Höfn	30	19	43	40	28	28	10	20	31	35	284
Selfoss	384	519	902	669	665	583	518	520	624	560	5944
Vík	22	18	33	35	24	23	32	5			192
Sýslumaðurinn á	902	1091	1858	1754	1249	1410	1349	1095	1185	1009	12902
Suðurnesjum											
Keflavík	902	1091	1858	1754	1249	1410	1349	1095	1185	1009	12902
Sýslumaðurinn á	155	201	173	144	119	147	182	122	171	106	1520
Vestfirjörðum											
Bolungarvík	13	31	21	7	13	17	23	11			136
Hólmavík	6	6	20	19	6	22	15	10	16	5	125
Ísafjörður	107	94	80	63	64	80	86	91	128	81	874
Patreksfjörður	29	70	52	55	36	28	58	10	27	20	385
Sýslumaðurinn á	230	336	486	531	424	397	447	319	388	335	3893
Vesturlandi											
Akranes	89	156	204	244	180	226	231	39	5		1374
Borgarnes	88	95	154	186	145	90	110	22	4	1	895
Búðardalur	11	25	18	19	18	21	26	7	2		147
Stykkishólmur	42	60	110	82	81	60	80	251	377	334	1477
Sýslumaðurinn í	57	55	93	68	65	86	74	62	78	76	714
Vestmannaeyjum											
Vestmanna- eyjar	57	55	93	68	65	86	74	62	78	76	714

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Fasteign	5476	5370	3273	2382	2209	2108	2418	1628	1570	1433	27867
Sýslumaðurinn á Austurlandi	100	108	56	51	48	35	37	37	28	38	538
Egilsstaðir									7	9	16
Eskifjörður	53	50	32	26	29	19	15	1	17	28	270
Seyðisfjörður	47	58	24	25	19	16	22	36	4	1	252
Sýslumaðurinn á höfuðborgarsvæðinu	3538	3385	2020	1538	1435	1301	1632	1083	957	930	17819
Hafnarfjörður	782	924	479	256	403	297	321	37			3499
Hlíðasmári I					6	9	7		54	926	1002
Kópavogur	532	454	422	276	244	217	228	27	286	4	2690
Reykjavík	2224	2007	1119	1006	782	778	1076	1019	617		10628
Sýslumaðurinn á Norðurlandi eystra	277	299	194	133	131	160	139	115	178	103	1729
Akureyri	217	230	133	95	93	115	79	103	177	103	1345
Húsavík	48	50	39	33	31	39	48	10			298
Siglufjörður	12	19	22	5	7	6	12	2	1		86
Sýslumaðurinn á Norðurlandi vestra	74	79	67	47	39	40	31	33	31	29	470
Blönduós	29	32	36	20	20	23	21	15	13	21	230
Sauðárkrókur	45	47	31	27	19	17	10	18	18	8	240
Sýslumaðurinn á Suðurlandi	463	457	348	163	151	149	153	115	104	95	2198
Hvolsvöllur	90	120	62	35	25	33	38	3			406
Höfn	28	20	11	3	4	6	5	6	9	4	96
Selfoss	324	295	263	116	111	102	95	101	95	91	1593
Vík	21	22	12	9	11	8	15	5			103

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Sýslumaðurinn á Suðurnesjum	614	668	311	285	243	250	267	127	158	107	3030
Keflavík	614	668	311	285	243	250	267	127	158	107	3030
Sýslumaðurinn á Vestfirðum	139	114	69	28	39	40	39	21	16	26	531
Bolungarvík	10	4	7	2	3	3	6	5			40
Hólmavík	1	7	5	2	8	3	1		3	1	31
Ísafjörður	92	37	25	16	18	23	17	14	3	15	260
Patreksfjörður	36	66	32	8	10	11	15	2	10	10	200
Sýslumaðurinn á Vesturlandi	224	218	168	96	97	106	106	82	81	91	1269
Akranes	81	80	55	41	33	54	51	11			406
Borgarnes	73	66	59	28	37	27	22	2			314
Búðardalur	7	12	1	5	6	5	3	5			44
Stykkishólmur	63	60	53	22	21	20	30	64	81	91	505
Sýslumaðurinn í Vestmannaeyjum	47	42	40	41	26	27	14	15	17	14	283
Vestmannaeyjar	47	42	40	41	26	27	14	15	17	14	283
Hlutfjáreign								1	1	7	9
Sýslumaðurinn á höfuðborgarsvæðinu									1	2	3
Hlíðsmári I										2	2
Kópavogur									1		1
Sýslumaðurinn á Norðurlandi vestra								1			1
Blönduós								1			1

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Sýslumaðurinn á Vestfjörðum										3	3
Ísafjörður										2	2
Patreksfjörður										1	1
Sýslumaðurinn á Vesturlandi										2	2
Stykkishólmur									1	4	5
Innstæður í bönkum og sparisjóðum											
Sýslumaðurinn á höfuðborgarsvæðinu									1	4	5
Hlíðasmári I										4	4
Reykjavík									1	1	1
Lausafé	36	34	21	29	26	25	30	20	7	7	235
Sýslumaðurinn á Austurlandi	1	1	1	2				1			6
Eskifjörður		1									1
Seyðisfjörður	1		1	2				1			5
Sýslumaðurinn á höfuðborgarsvæðinu	22	21	8	16	15	12	16	11	6	5	132
Hafnarfjörður	1	3	3	2	6	1					16
Hlíðasmári I										5	5
Kópavogur	5	2	3	1	1	1	1	1	3		18
Reykjavík	16	16	2	13	8	10	15	10	3		93

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Sýslumaðurinn á	5		1	2	2	1	2	3	3		17
Norðurlandi eystra											
Akureyri	3					2	2	2	3		10
Húsavík	2		1	2	1		1				7
Sýslumaðurinn á	1		1			1	1				4
Norðurlandi vestra											
Blönduós	1						1				2
Sauðárkrúkur			1			1					2
Sýslumaðurinn á	4	7	6	4	3	6	4	4	1		39
Suðurlandi											
Hvolsvöllur	2	3	2	3	2	4	2				18
Höfn			1								1
Selfoss	2	4	3	1	1	1	2	4	1		19
Vík						1					1
Sýslumaðurinn á	2	2	1		3	3	1	1			13
Suðurnesjum											
Keflavík	2	2	1		3	3	1	1			13
Sýslumaðurinn á			1	1			3				5
Vestfirðum											
Bolungarvík			1				1				2
Hólmavík							1				1
Ísafjörður				1			1				2

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Sýslumaðurinn á Vesturlandi	1	3	2	4	4	1	1	1			16
Akranes						1	1				2
Borgarnes	2	2	3	3	3						10
Búðardalur			1								1
Stykkishólmur	1	1			1						3
Sýslumaðurinn í Vestmannaeyjum							1			2	3
Vestmannaeyjar							1			2	3
Skíp	12	5	1	8	12	16	16	10	25	20	125
Sýslumaðurinn á Austurlandi					2	1	1		2	4	10
Egilsstaðir									1		1
Eskifjörður					2					2	4
Sevðisfjörður						1	1		1	2	5
Sýslumaðurinn á höfuðborgarsvæðinu	8	2		3	2	3	4	2	10	7	41
Hafnarfjörður				1			1				2
Hlíðasmári I									2	7	9
Kópavogur	3	2							4		9
Reykjavík	5		2	2	2	3	3	2	4	4	21
Sýslumaðurinn á Norðurlandi eystra		2	1	1		1	3	3	9	5	25
Akureyri			1	1			1	2	9	5	19
Húsavík		2				1	2	1			6

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Sýslumaðurinn á	2	1		1	2	5	3		1		15
Suðumesjum											
Keflavík	2	1		1	2	5	3		1		15
Sýslumaðurinn á				1	2		1	1	3	2	10
Vestfjörðum											
Ísafjörður				1	1			1	2	1	6
Patreksfjörður					1		1		1	1	4
Sýslumaðurinn á	2			2	4	6	4	4		2	24
Vesturlandi											
Akranes				2	2	1		2			7
Stykkishólmur	2			2	2	5	4	2		2	17
Skuldabréf, verðbréf									1	2	3
og önnur kröfuréttindi											
Sýslumaðurinn á									1	1	2
höfuðborgarsvæðinu											
Hlíðasmári I										1	1
Reykjavík									1		1
Sýslumaðurinn á										1	1
Vestfjörðum											
Ísafjörður										1	1
Ókutæki	659	415	380	392	397	566	754	594	989	1269	6415
Sýslumaðurinn á	29	12	10	9	12	21	12	11	25	31	172
Austurlandi											
Egilsstaðir									2	8	10
Eskifjörður	15	4	3	7	10	9	7	1	22	23	101
Seyðisfjörður	14	8	7	2	2	12	5	10	1		61

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Sýslumaðurinn á	411	243	232	260	277	399	534	445	664	885	4350
höfuðborgarsvæðinu											
Hafnarfjörður	85	48	53	44	50	78	82	8			448
Hlíðasmári I									27	884	911
Kópavogur	65	53	43	53	69	114	100	6	194		697
Reykjavík	261	142	136	163	158	207	352	431	443	1	2294
Sýslumaðurinn á	51	41	37	25	12	32	44	32	77	67	418
Norðurlandi eystra											
Akureyri	42	30	29	22	11	28	38	30	77	67	374
Húsavík	9	9	2			5	2				27
Siglufjörður		2	6	3	1	4	1				17
Sýslumaðurinn á	15	12	9	14	8	12	13	10	18	20	131
Norðurlandi vestra											
Blönduós	9	8	7	12	8	11	10	6	9	12	92
Sauðárkrúkur	6	4	2	2		1	3	4	9	8	39
Sýslumaðurinn á	51	39	43	26	39	37	54	24	67	67	447
Suðurlandi											
Hvolsvöllur	6	6	6	7	6	9	6				46
Höfn	5		3	2	1	1	2		1	2	17
Selfoss	39	33	31	16	31	26	45	24	66	64	375
Vík	1		3	1	1	1	1			1	9
Sýslumaðurinn á	48	47	24	35	29	42	72	43	82	135	557
Suðurnesjum											
Keflavík	48	47	24	35	29	42	72	43	82	135	557

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Samtals
Sýslumaðurinn á Vestfjörðum	20	6	8	5	7	11	5	4	13	21	100
Bolungarvík	1		1								2
Hólmanvík	1					2					3
Ísafjörður	6	3	5	3	2	5	4	4	7	15	54
Patreksfjörður	12	3	2	2	5	4	1		6	6	41
Sýslumaðurinn á Vesturlandi	31	14	12	14	11	10	18	24	36	34	204
Akranes	12	6	2	4	2	7	8	7			48
Borgarnes	6	2	3	5	6	1	7	1			31
Búðardalur	2	1	2								5
Stykkishólmur	11	5	5	5	3	2	3	16	36	34	120
Sýslumaðurinn í Vestmannaeyjum	3	1	5	4	2	2	2	1	7	9	36
Vestmannaeyjar	3	1	5	4	2	2	2	1	7	9	36
Samtals	15224	16133	15405	19189	13654	14806	16504	13305	14069	13309	151598